

inclinatio circa imagines, cum precum emissione. Id quod etiam fieri poterit, si cubiculum oratorio proximum sit, unde audiri Missa possit: sicut enim sic audiens sufficienter satisfacit precepto, si forte illo tenetur, & ita sufficientem modum presentia habet pro Missa auditione: ita & pro visitatione, vt de privilegijs taceam pro infirmis concessis, vt lucrari Indulgentias possint, de quibus Religiosi sua Compendia consulant. In Compendio quidem Societatis. V. *Indulgentia.* §. 2. Sic habetur: *Generaliter quando aliqui necessitate vel infirmitate essent precepti, vel in iunera constituti, ita quod Ecclesie pro consequendis Indulgentijs, vel alijs gratis Societati concessis adire non possint, illas consequantur dicendo dimittas illud, quod in Ecclesia dictum est. Habetur in Summario Privilegijs S. Insigne, in privilegijs impressis fol. 127. pag. 2. Sic ibi. Quod P. Henriquez Lib. 7. Cap. 19. num. 3. vt generale proponit. Id igitur quod de visitatione dictum est, ad maiorem impediti satisfactionem deferuere potest. Licet dubitari etiam possit, & quidem non immerito, an dictum privilegium locum habeat quando in valetudinario, aut prope illud, extat altare & Oratorium: cum enim ad visitationem modo dicto faciendam impediti non sint, non videntur ab eadem excusari. Illud certum, non esse necessarium ad maiorem certitudinem vnam & aliam diligentiam adhibere, sed visitationem sufficere emissionem precum iniuncta: sic enim eadem fit oratio, quae in Ecclesia deberet fieri, & ita privilegij forma propofita cum visitationis supererogatione seruatur. Quod si visitatio nullius commodi fit, eod quod illa debeat in Ecclesia fieri, iuxta opinionem dictam, preces ad effectum obtentionis sufficienti ratione privilegij, quia *utile per inutile non vitiatur*, vt est iuris notissima regula. Et licet Indulgentiae a Paulo V. sublatae sint, numero praefato relicto, privilegium tamen dictum Indulgentia non est, sed facultas specialis ad eas, quae obtineri possunt, quaecumque illae sint, ab impeditis comparandas, vt in simili obseruat P. Quintana in *Appendice Tract. 4. Dub. 13. num. 3.**

DIFFICULTAS IV.

Circa Gratias, quid sine Bulla Cruciatâ possint Regulares.

Gratiarum amplior explicatio.

307 **Q**uid Gratia nomine in Bullâ intelligatur, dictum numer. 280. & suspendi omnes à Pontifice concessas durante Bullâ publicatione, ex ipsius suspensionis tenore constat, qui in Bullâ habetur, siue similes siue dissimiles sint, quae in Bulla conceduntur. Neque est profecto facile, quae illae sint, designare, quando quidem & similes & dissimiles suspenduntur. Sed iuxta datam explicationem negotium istud expedientes, constat eas, quae Superioribus Ordinum Mendicantium erga suos Fratres tantum conceduntur, non suspendi, vt ex tenore Bullae perspectu habetur, & ita quidquid in ordine ad absolutiones, dispensationes, votorum commutationes, & similia, Superiores possunt cum Fratribus tantum, suo in robore perleuerat: licet id non fiat semper à Superioribus, sed ab alijs, pro

ratione sui officij, quia totum id à Superiorum auctoritate descendit. Si autem quidquam sit, quod à Superiore praestari nequeat, quia alicui officio est annexum, vt potestas absoluendi Superiorum ipsum à casibus reseruat, similiter est de illo sentiendum, quia ad fauorem Religionis pure spectat, quam praecipue Pontifex in exceptione praedicta intendit, nec Superiores debent peioris esse conditionis, quibus in ordine ad Commissionem amplior facultas in iure concessa reperitur, vt constat ex *Cap. finali*, de poenitent. & remiss.

308 Est ergo difficultas circa ea, quae ad saeculares spectare possunt, & quando ad ipsos solum spectant, dictum iam. *num. 291.* quod ad Indulgentias attinet, licet gratia illas concedendi Indulgentia non sit, sed pura gratia. Et talis forte est, quae concessa est Fratribus Praedicatoribus, & Minoribus, & consequenter illis, qui in privilegijs communicant, vt scilicet praedicantes in suis domibus possint 18. annos, & 322. dies Indulgentiae concedere: extra suas Ecclesias vero ultra dictos 18. annos, dies tantum 222. Tempore autem Quadragesimae in suis domibus praedicantes Feria 2. 4. & 6. 156. annos & 524. dies. De qua concessione P. Quintana in *Appendice Tract. 4. Dub. 3. num. 8.* censens illam non suspendi, quia communis est Religiosis & saecularibus: cum possint etiam Religiosi esse auditores: quae videtur ratio esse licet eam ipse non adducat. Quod tamen valde dubium est, cum concessio ista ad hoc tendat, vt saeculares ad audiendas praedictorum Patrum conciones alliciantur: neque enim ipsi illi indigent, cum alias habeant copiosissimas. Et quidem Concionatores ipsi illa non fruuntur, vt non sit mirum Religiosos eiusdem Ordinis nihil in eo opere laborantes illam non obtinere. Sed de gratia tali, atque alijs redintegrandae tractatio, an scilicet per Bullae publicationem suspendantur, ad quod difficultas praecipua reuocatur: de gratis enim eodem munibus Religiosis & saecularibus, sicut de Indulgentijs philosophandum. Et non suspendi quoad Religiosos ipsos, ita vt illis vti possint, consequenter asserendum, respectu scilicet aliorum Religiosorum. Quoad saeculares autem grauis difficultas est, vtrum scilicet sine Bullâ eo frui beneficio possint. Quod verò illa necessaria in Religioso non sit, si eam saecularis sumpserit, videtur certum, quia duplex Bulla non est pro unico beneficio necessaria: & cum saecularis ante publicationem Bullae beneficio gratiae Religiosis concessae frui possit, dum Bullam sumit, impedimentum penitus remouetur.

309 Potest autem dubitari, an si Religiosus Bullam sumpserit, id sit satis ad omnem difficultatem in hoc puncto propullandam. Et id quidem ratio nuper adducta videtur persuadere, quia scilicet ad vnum beneficium vna Bulla sufficit. Et praeterea Religiosus non poterat durante Bullae publicatione, vt gratia sibi concessa: ergo sumpta Bulla iam poterit: implicat autem quod absolute possit, & quod saecularis Bulla indigeat: quia concessio aliquo conceditur id, sine quo illud stare nequit. Item, suspensione huius gratiae commodum contributionis intenditur: ergo cum illud habeatur sumpta Bulla, nihil refert quod à Regulari,

Circa gratias pro saecularibus, vbi de speciali quadam pro Concionatoribus.

Quoad Religiosos non suspendi illas, etiam si communes sunt saecularibus.

An sit satis Religiosum Bullam sumere, & non saeculare. Vbi curiose que partem fundamenta proponuntur.

Regulari, vel à saeculari sumatur. Videtur sane hoc non improbabile, sed incertum: quia praxis contrarium videtur ostendere, & Bullae ipsius tenor indicare, in qua accipienti conceditur tantum vt absolute possit, commutari eius vota, & reliquis vti gratis, sicut & Indulgentijs: ergo ab eo Bulla sumenda est, & non sufficit à Religioso sumi. Praeterea quod taxa eleemosynae eum respicit, qui beneficio Bullae quoad praedicta est gaturus. Cumque pro saeculari diuersa sit, ac pro Religioso, si eam Religiosus sumeret, multum contributio per Bullae concessionem intenta minueretur, vt est manifestum. Sed quidquid de hoc sit, difficultas praecipua restat, an scilicet saecularis absolute loquendo indigeat Bullâ ad fruendum gratis, quae Religiosis in ordine ad saeculares conceduntur. In quo quidem affirmatiuam sententiam tenent Trullench §. 9. *Dub. 3. num. 8.* & apud eum Nauarrus, Sotus, Acosta, Ludouicus Lopez, Fr. Emmanuel, qui contrarium prius docuerat, sed re melius perpensa retractauit in *Additionibus ad §. 12. Dub. 6. P. Escobar Lib. 1. Examine, 17. cap. 4. v. 1. & alij.*

Qui affirmantem teneant, quoad necessitate in saeculari.

Et quibus probent.

310 Fundamenta sunt. *Primo*, tenor ipse suspensionis iuxta formam Pontificiae concessionis, in quibus solum excipiuntur gratiae concessae Regularibus quoad eorum Fratres tantum: particula enim *Tantum* aliquid debet operari: quod tamen ita non erit, si quoad saeculares etiam exceptae proferantur. *Secundo*, quia si ita non esset, Bulla nullius ferè esset momenti, & intentio Pontificis in ea concedenda frustraretur: aut certe maxima ex parte, quando id, propter quod praecipue sumi posset, sine illa liceret. *Tertio*, quia sic habet praxis: quando enim gratiae aliquae Religiosis concessae publicantur, in ordine ad absolutiones, commutationes, & similia, à Commissario apponi solet debere Bullam Cruciatâ habere eisdem fructuosos. Vnde addit Trullench sententiam oppositam non ausurum se in praxim deducere.

Contraria qui amplectantur.

311 Sed nihilominus illam tenent Ledesma, Joannes de la Cruz, Graffis, P. Henriquez, & P. Thomas Sancius, quos adducit & sequitur Diana *Parte 1. Tractat. 11. Resolut. 100.* addens in praxi hodie ita obseruari. Idem repetit in *Additionibus, Resolut. 23.* vbi adducit Villalobos alios ex Doctoribus Salmanticensibus congerentem. Sed labor ille in P. Henriquez praecessit, qui *Lib. 7. Cap. 28. num. 7. in Glossa, l. Z. complures adducit Cardinalis Lugo Disput. 20. de Poenitentia, num. 146.* apud quem P. Salas in *Expositione Bullae manuscriptae. Leander Tomo 1. de Sacramentis, Tractat. 5. Disput. 12. Quaest. 57. Bassus V. Privilegium 3. num. 5. Vers. Sed peres, P. Mendus Disputat. 29. Cap. 9. & alij, multipliciter arguentes, & nos cum illis addentes aliqua, & aliena aliquoties illustrantes. *Primo*, quia privilegia Religionum pro bono communi concessa, non sunt reputanda vt suspensa, dum de illis expressa mentio non fit: sunt enim ad instar legum, quae in iure communi continentur. *Secundo*, quia fauorabiliter interpretanda. *Tertio*, quia stat cum praedicta exceptione tenor verborum Bullae, scilicet: *quoad eorum Fratres tantum.* Nam facultas absoluendi, commutandi, &c. ad Fratres tantum spectat: neque enim alij praeter ipsos possunt illis vti acti-*

Rationes pro illa.

ue. Et praeterea particula illa potest ad priora verba referri, scilicet *Exceptis tamen concessis Ordinum Mendicantium superioribus*: vt sit sensus tantum excipi illas, quae praefatis conceduntur. *Quarto*, quia si saecularis vt fruatur gratia Religiosis concessa, Bulla indiget: ergo gratia reuolidatur respectu illius quando eam accipit: atqui id stare nequit, quia gratia illa non erat saeculari propria: ergo respectu illius non reuolidatur: neque etiam respectu Religiosi, quia gratia reuolidatur in eo, qui Bullam accipit: atqui Religiosus eam non accipit: ergo neque in eo reuolidatur.

312 Arguitur item *Quinto*, quia nullo ex nominatis à Pontifice talis suspensio continetur, vt patet discurrenti per singula, scilicet Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, loca pia, Vniuersitates, Confraternitates, personas particulares. Vbi enim hic Religiosi Ordines? Si dicas cum Ludouico Lopez nomine Monasteriorum designatos, id minime est consonum: nam ea, quae Religiosis Ordinibus conceduntur, non dicuntur Monasterijs concedi, vt ex Bullis priuilegijs apparet. Monasterijs autem solent aliquae Indulgentiae concedi pro ea visitantibus in Ecclesijs aut Capellis: solent enim Ecclesiae vt distinctae à Monasterijs poni, licet in Monasterijs sint, quia de Ecclesijs non Religiosis accipi solet Ecclesiae nomen, vt patet ex Pontificijs Bullis, in quibus Ecclesiae, quae Regularium non sunt, saeculares vocantur, & ita Monasteriorum Ecclesias, vt contradistinctae proponuntur: & similis loquendi modus ei, quem Cruciatâ completur, habetur in Bullâ Pij Quarti prohibentis pro Iubilaeorum expeditione quidquam dare vel accipere, vt videri potest apud Cherubinum *Tomo 1. Bullâ 382.* cuius partem refert P. Quintana in *Appendice, Tractat. 2. Dub. 5.* Pro quibuscumque particularibus personis, seu Ecclesijs, Monasterijs, Confraternitatibus, &c. Vbi nequit dici Iubilaeum Fratribus concedi, cum tantum concedatur eorum Ecclesias visitantibus, licet ipsi etiam lucrari ea possint: sed certe non quatenus Religiosi sunt, sed vt fidelium nomine comprehensi. Quod autem ait Trullench, si Monasteriorum nomine non comprehenduntur, comprehendi nomine particularium personarum, inuerosimile profus est: quia cum concedantur omnibus gratiae istae, & nulli in speciali, nequeunt dici particularibus personis concedi. *Secundo*, quia sic concessit Pius Quintus, aut potius declarauit, vt testatur P. Henriquez *supra.* *Septimo*, quia sic habet praxis, scientibus, & tacentibus Commissarijs, vt ait Cardinalis Lugo. His positis

313 Dico *Primo*. Sententia haec vltima omnino tenenda est, quia validis nititur fundamentis, & est pariter benignior: hic enim quae benignior merito praefenda est, quia fauor iste vilitati coniunctus, dum eo vti secure possumus sine periculo illo, quod in Indulgentijs inueniri, dum fauorabiliores opiniones praepounerent, diximus *num. 299.* vbi & huius, quam modo rationem tradimus, fundamentum indicauius: absolutio enim & commutatio, aut dispensatio coram Deo valent, vt nequeat defectus potestatis absoluentibus & absolutis, dispensatis & dispensantibus imputari. Cumque circa hoc Commissarij non recla-

Postrema collectio valde vrgens ex tenore suspensionis & alij.

Ecclesia à Monasterijs vt distincta ponantur.

Vltima sententia praefertur.

Illius vtilitas pro praxi.